MIELIPIDE

Voiko osuustoiminnallinen yhteisyrittäjyys olla kilpailulainsäädännön näkökulmasta rikollista puuhaa? **TIMO KÄSSI VIERASKOLUMNISSAAN**

LUKIJALTA

Järjetöntä

Mitä järkeä on ternivasikan hinnassa (125 euroa)? Kannattaa lopettaa ja haudata. Kaikilla vielä sama hinta.

Kartelli pyörii

Valitus

Missä viipyy valitus valiolaisia maidontuottajia vastaan Arki maidon halvasta hinnasta.

Ei nimimerkkiä

Kypsää lihaa

Meillä ei syödä lainkaan punaista lihaa, aina on ollut kunnolla kypsennettyä.

Ei nimimerkkiä

Syrjäytyminen

Kyllä maaseudullakin voi syrjäytyä. Ainakin meillä päin uudet asukkaat eivät halua olla missään tekemisissä vanhojen asukkaiden kanssa.

Oma tahto

Uusinnoista

Sinulle ”Ei vastinetta”. Monelta kanavalta tulee uusintoja, ei yksin Yleltä. Mainokset ylläpitävät muita kanavia, ei Yle-maksu. **Karvinen**

Uudet vaalit

Nyt uudet eduskuntavaalit. Keskusta voittaa ja valitkaa Anneli pääministeriksi. Se olisi oikeus ja kohtuus. **VK**

Onko oikein

Onko Esko Aho oikeassa salliessaan venäläisten ostella maita Suomesta?

R.T. Mikkeli

Masonen puhuu asiaa. Ei rakenna venäläinen minun mailleni ikinä. **Nastolan äijä**

Valmis kierre

Hallitukselle. Mitä enemmän nostatte veroja, sitä vähemmän kulutamme. Eikö mene jakeluun. En ole ostanut mitään kymmeniin vuosiin enkä osta.

Kiitti nyt riitti

Varaosista

Valmetista meni kytkin, kaikkia osia ei saanut uutena, vaan piti turvautua purkuosiin. Vaihdelaatikkokin olisi tarvinnut remonttia, mutta ei saa osia.

Ei nimimerkkiä

Hyvää oli

Paistoin taas jouluksi kotimaisen kinkun. Se oli edellisten joulujen tapaan todella hyvää.

Kuurankukka

Viinan hinta

Jos Suomen herrat jotakin ymmärtäisivät, laskisivat he viinan hintaa hieman Viron viinaa alemmaksi. Kääntyisi viinaralli Suomen eduksi.

Bisnestä EU:ssa

Tuulivoimaa

Nykytekniikalla tuulivoimalat ovat tehokkaita, ei niitä muuten tehtäisi. Tuettua energiaa tehdään turpeellakin, joka on ympäristölle pahinta.

Mökin ukki

Ennustus

Heikinpäivänä etelässä sänki näkyi. Tulossa huono heinä ja viljavuosi. **Heikki**

Palautetta

Ihanaa Vuokko! Kerrankin luonnonsuojelija puhuu meidän kaikkien turhan kulutuksen vähentämisestä eikä pelkästä omantunnon pesusta.

Ei nimimerkkiä

Katajamäki kirjoitti asiaa YLE:n uutisista. Uutisissa on myös mainosta. Jokaisessa lähetyksessä kehotus katsoa milloin mitäkin.

Kuka valvoo?

MARKKU VUORIKARI

Katainen ja Virkkunen ovat epäonnistuneet kotimaan politiikassa, Kalevi Hämäläinen kirjoittaa. ”Sysätäänkö omassa maassaan epäonnistuneet johtajat aina EU:n virkoihin?”

Onko EU norsujen hautausmaa?

Norsu, kuten me kaikki tiedämme, on massiivinen eläin, joka jyrää alleen kaiken eteen sattuvan. Vähänkin hienovaraisuutta ja tarkkuutta vaativaa norsulta on turha odottaa.

Siksi onkin ihmistä, jonka jäljiltä ei juuri ehjää kuppia löydy, verrattu sattuvasti norsuun. ”Toimii kuin norsu porsliinikaupassa”, on tuttu sanonta.

Kun Katainen sai muodostettua tämän epäpyhän sixpack-hallituksen, se lähti toimimaan tavalla, jota hyvin kuvaa sanonta ”norsu porsliinikaupassa”. Ajateltiin, ettei tarvita asiantuntijoiden kuulemista ja kaikkein vähiten niitä viestejä, joita poliittisen opposition suunnalta annettiin.

Nykyministerit, eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta, ovat hankkineet pätevyytensä poliittisissa broilerihautomoissa, joita sitten näissä hautomoissa kasvaneet vielä nuoremmat avustajat ohjailevat.

Helsinkiin on muodostunut sisäänlämpiävä viisastelijoiden ja oikeaa työelämää kokemattomien joukkio, joka ohjailee ministereitä ohi virkavastuulla toimivia kanslia- ynnä muita päälliköitä.

Hallitus on halunnut toteuttaa suuria uudistuksia ja valinnut ylimielisen taktiikan. Vaikka puolustusvoima-, sote- ja kunta-asiat koskettavat kaikkia kansalaisia syvältä luotaavia asioita, hallitus ei ole katsonut aiheelliseksi perustaa niitä suunnittelemaan parlamentaarista työryhmää.

Se kuvitteli, että jos saadaan sysättyä oppositio näistä asioista syrjään, muusta ei tarvitse välittää, ja pisteet putoilevat omaan pussiin. Valitettavasti hallitus ei huomannutkaan, että arvokkain porsliini oli vielä ehjä. Ja se kippo oli kansalaisyhteisö.

Ylimielinen suhtautuminen kansalaismielipiteeseen oli se miina, johon johtavat ministerit Katainen, Virkkunen, Urpilainen ja Vapaavuori astuivat. Tämä miina oli kansalaismielipiteen väheksyminen. Edes omia luottamusmiesrivijäseniään kokoomus ja SDP eivät ole saaneet pysymään ruodussa.

Kyseiset puolueet ovatkin invalidisoituneet vuosikausiksi tästä eteenpäin. Niinpä näille epäonnistuneille johtajille on tullut pakokauhu. Turvasatamana näillä vastuunpakoilijoilla kangastelee EU-virka.

Mikä tämä EU:n vetovoima oikein on? Nyt voidaan jo katsoa, että Katainen ja Virkkunen ovat epäonnistuneet kotimaan politiikassa. Onko niin, että tämä on yleinen piirre, että omassa kotimaassaan epäonnistuneet johtajat sysätään EU:n virkoihin?

Mikä on ollut esimerkiksi nykyisen komission puheenjohtajan, portugalilaisen Barroson, meriitti kaikkien komissaarien, myös Olli Rehnin, esimieheksi eli komission puheenjohtajaksi?

Barroso oli kommunistipuolueen johtajia. Neilikkavallankumouksen jälkeen hän aikoinaan johdatteli puolueensa sosialistit vaalitappioon. Sen jälkeen ei juurikaan mainittavia tehtäviä, kunnes pääsi parlamenttiin ja sitä kautta Ranskan ja Saksan riitelyn ja umpikujan takia vaarattomana kompromissina tärkeimmäksi komissaariksi, jota nämä kaksi mahtimaata valvovat.

Tekisin vääryyttä muille komissaareille, jos väittäisin, että kaikki olisivat epäonnistuneita, mutta Barroson ura ei vaikuta kovin vakuuttavalta kotimaassaan. Olli Rehn ei vielä kotimaan politiikassa ole siipiään koetellut. Hänellä on vielä kaikki tiet avoinna.

Henkilökohtaisesti minua pelottaa nykyhallituksen ylimielisyys kehä kolmosen yläpuolella oleviin kuntiin ja erityisesti maaseutuun ja maaseutuelinkeinoihin. Perustuslakikin tuntuu Kataiselle ja Virkkuselle olevan vain riesa.

Olisin toivonut, että syntymäkuntani naapurista, Siilinjärveltä, lähtöisin olevalta olisi liiennyt edes yksi maaseutua ja maaseutuelinkeinoja puoltava sana. Siilinjärven tuhoaminen kuntana ei ole oikein.

Kalevi Hämäläinen
maat.metsät.maist.
Raisio

Keskustan kotikunta-maakuntamalli on muutos parempaan

Harri Mäki-Petäjä kirjoitti (KP 23.1.) erinomaisen kirjoituksen hallituksen härkäpäisyydestä kunta- ja palvelurakenneuudistuksen hoitamisessa. Kirjoituksessaan Mäki-Petäjä mainitsee keskustan esittämän kotikunta-maakuntamallin ja kertoo sen ”jääneen hieman epäselväksi”.

Allekirjoittanut on mukana keskustan kunta- ja aluetyöryhmässä, joka on työstänyt tämän keskustan esittämän mallin. Yritän lyhyesti selvittää millainen keskustan esittämä kotikunta-maakuntamalli on.

Ensin joitakin perusasioita. Tarvitsemme uudistuksia kunnissa, jotta suomalainen hyvinvointi voidaan pelastaa. Keskusta ja Kataisen hallitus ovat eri mieltä siitä, mitä uudistuksilla tavoitellaan ja miten ne tehdään.

Keskustalle tärkeintä on uudistaa sosiaali- ja terveyspalvelut niin, että lääkäriin pääsee tulevaisuudessa nopeammin. Kotikunta-maakuntamallissa terveys- ja vaativammat sosiaalipalvelut hoidetaan kuntien yhteistyönä maakunnittain, nykyisten sairaanhoitopiirien pohjalta.

Keskustan mallissa sosiaali- ja terveyspalveluja ei keskitetä, vaan haetaan laajemmat hartiat näiden suurempaa väestöpohjaa vaativien palvelujen järjestämiselle. Esimerkiksi lääkäriin pääsee yhä jokaisessa kunnassa.

Keskustan mallissa siirrytään kohti yksikanavaista rahoitusta. Sen avulla sosiaali- ja terveyspalveluihin tarkoitetut rahat saadaan nykyistä tehokkaampaan ja asiakkaan hyvinvointia paremmin edistävään käyttöön.

Raha seuraa potilasta. Ja mikä parasta, asiakkaan valinnanvapaus lisääntyy. Hän voi valita kunnan, yrityksen tai vaikkapa jonkun järjestön tuottaman palvelun välillä. Asiakkaan valitsema palveluyksikkö on kokonaisvastuussa asiakkaan hoidosta ja hoivasta.

Kunta on keskustalle ihmisten yhteisö ja alueensa elinvoiman luoja. Emme hyväksy pakkoliitoksia, keskittämistä emmekä hallituksen ideologista pyrkimystä suurkuntiin.

Keskustan vaihtoehdossa kuntaliitoksia tapahtuu vain vapaaehtoisesti, jokaisen kunnan ja sen asukkaiden itse päättämänä.

Keskustan mallissa kotikunta vastaisi seuraavista toiminnoista: päivähoito, peruskoulu, kulttuuri, paikallinen elinkeinotoimi, kirjasto, liikunta, terveyden edistäminen, asuminen, kaavoitus ja paikallinen infra. Kotikunnassa säilyvät lääkäripalvelut vaikka järjestämisvastuu on maakunnalla.

Maakunta vastaisi perusterveydenhuollosta, erikoissairaanhoidosta, vaativasta sosiaalitoimesta, toisen asteen koulutuksesta, maakuntakaavoituksesta, aluekehityksestä ja maakunnan edunvalvonnasta. Erva-alueilla yliopistosairaaloissa hoidettaisiin erityisen vaativa erikoissairaanhoito.

Asiantuntijat tukevat keskustan vaihtoehtoa. Sen kaltainen palvelujen järjestäminen on käytössä useissa Euroopan maissa.

Kotikunta-maakuntamalli on muutos parempaan. Se turvaa palvelut nopeasti, lähellä ihmistä. Se antaa asiakkaalle valinnanvapautta. Se ei rakenna hallintohimmeleitä. Se kunnioittaa kuntalaisten itsehallintoa ja kuntien omaa päätösvaltaa.

Epiktetos: ”Eivät asiat mieltämme paina, vaan mielipiteet asioista.”

Tapani Myllymäki
Alaveteli

Hyvinvointivaltio syö eväänsä

Kymmenien vuosien kokemus menestyvänä suomalaisena yrittäjänä, työnantajana, palkanmaksajana ja Säkylän kunnanvaltuuston puheenjohtajana antanee pohjaa analysoida muutoksia, joiden seurauksena Suomen valtion ja kuntien talous, menestyminen ja hyvinvointi on joutunut syöksykierteeseen.

Mietintämyssyni on tehnyt seuraavia havaintoja omasta toimintakulttuuristamme muutamalta viimeiseltä vuodelta:

Uusiutuvien luonnonvarojemme, ilmaisen kasvun ihmeen hyödyntäminen koko maata tuottavasti työllistäen on jätetty minipuolueen käskystä ”kesannolle”. Vauhditetaan kauppa- ja vaihtotaseemme sortumista vaarallisesti miinukselle. Rakennetaan tuottamattomia slummeja, joiden ylläpitoon ei siis saa tehdä rahaa. Täytyy lainata.

Koko Suomeen istutettu keskittäminen ja suuruuden mammuttitauti on täysin hallitsematon. Tuhotaan tieltä pienemmät, tehokkaat, tuottavat ja työllistävät yksiköt, myös kunnat.

Julkishallinnon ”asiantuntijoiksi” nimitetään pelkän puoluepolitiikan noviiseja, jolloin näköalaton, oma ja puolueen etu ohittavat yhteiskunnallisen tavoitteen. Tietolähteenä käytetään mistään vastaamattomia teoreetikkoja, kustannuksia kasvattavia konsultteja ja työryhmiä.

Talouden lahjomattomia lakeja tulkitaan pelkillä aivottomilla, isännäksi päästetyillä tietokoneilla ilman hajuakaan lukujen realismista. Velkakierteen syyt eivät ole katkaisun edellyttämässä hallinnassa.

Rahan tekemisestä ja palkanmaksukyvystä, siis hyvinvoinnin ehdoista on tehty rankaistava synti.

Hyvästä hallintotavasta on tehty sen irvikuva. Harvalukuinen hyvä veli -eliitti päättää ristiin avaintoiminnoistamme esteellisyydestäkään välittämättä. Kaupan päälle varmistetaan omat edut.

Ministerit päättävät bunkkerissaan omasta salkustaan kukin erikseen. Isännätön jälki on tehoton kuin sairaan miehen keltaiset pisarat valkoisella hangella. Saadaanpahan oma puumerkki seuraaviin vaaleihin.

Laki ei ole enää kaikille sama. Ministerit ja virkamiehet etsivät rangaistuksetta porsaanreikiä jopa perustuslaista sen ehdottoman hengen ja kirjaimen vastaisesti.

Miljardeja euroja siirretään ulkomaille tai verottajan ulottumattomiin ilman sanktioita. Kympin pimittäjät pannaan käpälälautaan. Luotettavaako?

Julkishallinnon kustannuskasvusta syytetään valheellisin perustein kuntakenttää. Vapautetaan todellinen syntipukki eli valtiovalta lainsäädäntöineen ja mielivaltaisine byrokratioineen. Myönnetään samalla, että mikään huolestuttava vaje ei ratkea, ei edes parane esitetyillä laittomilla pakkokeinoilla kuntakentän nujertamiseksi.

Lausuntokierroksella oleva versio kuntalain uudistamiseksi kasvattaa edelleen byrokratiaa ja kuntien lakisääteisiä kustannuksia. Yrittäkääpä sisällyttää se metropolilakiin.

Varteenotettava syntipukki on pankkimaailma. Yhteiskunnan mammuttituella pidetään yllä epätervettä, talouden lahjomattomien lakien vastaista itsekästä toimintaa. Kymmenen Euroopan pahinta tulisi ajaa alas. Ilmoitusasiana Suomen taannoisen säästöpankkiesimerkin tavoin.

Liian moni-isäntäinen, vain rahan jakoon keskittyvä mikään sateenkaarihallitus ei yksinkertaisesti pysty johtamaan vakauttavaa Suomea. Välttämättömään työmarkkinasopuun tällä piti olla hyvät eväät.

Toivottavasti ministeriyttä ei kuitenkaan pidetä pelkkänä astinlautana EU:n liittovaltion byrokratiaan.

Eduskunta voisi muistella asentoa harjoittelevaa alokasta, joka vääpelin moniin korjausneuvoihin tokaisi: ”Siinä kuulosti olleen niin paljon vikoja, että teen kokonaan uuden.”

Esko Eela
teollisuusneuvos
Säkylä

VIERASKOLUMNI

Etuja ja palveluja osuuskunnan jäsenille

Vuoden vaihteessa tuli voimaan kilpailulain muutos, jolla pyritään suitsimaan määräävässä markkina-asemassa olevia kaupparyhmiä. Käytännössä lainmuutos koskee markkinajohtaja S-ryhmää ja Keskoa.

Vielä ei ole tietoa, miten Kuluttaja- ja kilpailuvirasto ryhtyy edistämään pienempien kauppojen kilpailua. Eniten lainmuutoksesta hyötynee saksalainen marketkauppa Lidl, joka kasvaa tällä hetkellä Suomessa kovaa vauhtia.

Kaupan kilpailutilanteen polarisoituminen kahden suuren toimijan toriksi pani muutama vuosi sitten kovan mylläkän käyntiin. Tuolloin väitettiin, että S-ryhmä ja Kesko jakavat parhaat kauppapaikat ja muut jäävät nuolemaan näppejään. Tähän keskusteluun ottivat myös poliitikot reippaasti kantaa.

Kilpailuviranomaiset ryhtyivät arvioimaan 80:tä prosenttia päivittäistavarakauppaa hallitsevien suurien kaupparyhmittymien toimintaa ja tämä johti yhtenä tekijänä nyt voimaan tulleeseen lainmuutokseen.

Julkisuudessa on paljon keskusteltu siitä, että keskittynyt kauppa vääristää kilpailua eikä anna uusille toimijoille tilaa tulla markkinoille. Samaan aikaan on oltu huolissaan siitä, että pienet tavarantoimittajat eivät pääse tuotteineen suurten kaupparyhmien tavaratarjontaan.

Jotkut ovat haikailleet lisää suuria eurooppalaisia kaupan toimijoita kuten Tescoa tai Carrefouria tai amerikkalaista Walmartia kuritttamaan suomalaiskauppoja kovilla hintatarjouksilla. Mikä olisi näiden kauppojen tuotteiden kotimaisuusaste?

Saksalainen Lidl on touhunnut Suomessa kymmenen vuotta hypermarketteja pienemmillä 1 000–2 000 neliön marketeillaan. Parin viime vuoden aikana saksalainen kauppias on päässyt kovaan nosteeseen. Joissakin talouslehtien arvioissa Lidl on kahden viime vuoden aikana kasvattanut myyntiään 25 prosenttia.

Markkinaosuusväännössä tämä ei vielä tee suuria. Lidl on kuitenkin noussut ohi Suomen Lähikaupan ja on tukevasti kolmantena markkinakisassa. Vaikka Lidl on Suomessa vielä pieni, kauppa on liikevaihdoltaan viisi kertaa suurempi kuin koko Suomen päivittäistavarakaupan markkina.

Miksi Suomeen ei ole rantautunut pysyvästi muita suuria kauppiaita? Vielä 25 vuotta sitten maassa oli neljä kaupan keskusliikettä, jotka suurin piirtein tasapuntissa jakoivat vähittäiskaupan markkinat.

Kahdessa vuosikymmenessä toinen puoli näistä liikkeistä katosi katu- ja kyläkuvasta. Yksityinen Tuko ja vasemmistolainen E-liike hävisivät historian romukoppaan. Kesko ja osuuskaupat uudistivat toimintojaan ja jakoivat markkinat.

Liekö näiden kahden kova kilpailu johtanut siihen, ettei tilaa ole jäänyt uusille toimijoille, joita on varmasti käynyt tutkimassa ainakin Etelä-Suomen markkinoita.

S-ryhmän nousu markkinajohtajaksi ei ollut sattuma. Vahvat alueosuuskaupat maakunnissa, HOK-Elanto-fuusio ja tehokas logistinen järjestelmä tekivät S-ryhmästä vähittäiskaupan johtajan. Vaikka jotkut poliitikot väittävät toisin, on yksi tärkeimmistä kilpailutekijöistä osuuskauppojen maksama ostohyvitys.

Jos osuuskauppa maksaa jäsenilleen eli omistajilleen ostohyvitystä eli bonusta ja ylijäämänpalautusta, eikö tässä olla osuustoiminnan perusytimessä?

Osuuskauppojen toimintaajatus perustuu siihen, että jäsenille tarjotaan etuja ja palveluksia. Tuore SOK:n pääjohtaja Taavi Heikkilä totesi äskettäin, että S-ryhmän palvelutoiminnan, ostohyvitysten ja ylijäämänpalautusten arvo koko kaksimiljoonaiselle jäsenkunnalle on miljardi euroa vuodessa.

Kovin harvoin julkisuudessa pohditaan maaseudun kauppapalveluiden tilaa. Osuuskaupoilla on myös maakunnissa toimintaa. On mielenkiintoista nähdä, voivatko kilpailuviranomaiset puuttua osuuskuntalaissa hyväksytyn toiminnan kieltämiseen.

Voiko osuustoiminnallinen yhteisyrittäjyys olla kilpailulainsäädännön näkökulmasta rikollista puuhaa?

TIMO KÄSSI
on talonpoika
Uuraisilta.

timok@
elisanet.fi

Tapaamme myös täällä facebook

3975
TYKKÄÄ
www.maaseuduntulevaisuus.fi

Maaseutumyönteisyys nosti peukut pystyyn

Menneen viikon tykätyin oli maaseutubarometrista kertova juttu, jonka mukaan joka toinen suomalainen kokee olevansa ainakin osin maalainen.

”Ja sitten tällainen vähintään 3. polven kaupunkilainen menee ja muuttaa maalle...”, kommentoi Ilona Alhoniemi.

”Hyvä edes niin”, vastaa Anne Penninkangas.

Riina Swards pohtii maalle muuttoa: ”Tässä Suomen taloustilanteessa on mietitty maalle muuttoa, ja se vasta olisikin elämää.. mahtavaa...veikkaan sillä olis hyötyäkin tälle maalle...”

Keskustelua hallituksesta

Muutama MT:n Facebook-kaveri pui maan hallituksen kohtaloa Jouko Rönkön kolumnin (”Paniikki leviää”, MT 22.1.) virittämissä tunnelmissa.

”Nykyisen hallituksen soisi pysyvän koossa ihan viimeiseen asti. Äänestäjille kertyisi vankempi käsitys puolueiden ja niiden johtajien kyvyistä ja taidoista.

Yleisesti ottaen olisi kuitenkin mukavampaa palata vilkkaasti vaihtuvien hallitusten aikaan”, tuumaa Olli J. Ojanen.

Ilpo Junkkarisen analyysi on tyly.

”Vaalilupaukset on syöty. Isot sote ja työelämäpäätökset jätetään tekemättä. Kuntauudistus ei perustu taloudellisiin äänestäjille esitettäviin säästölaskelmiin. Alkutuotantoa verottamalla ja siitä säästämällä emme selviä enää tästä.”

Uutisankka levisi

Keskiviikkona 22.1. MT:n kautta levisi väärä tieto, että liikenneministeri **Merja Kyllösellä** (vas.) olisi nelivetoinen auto.

Juttua jaettiin vilkkaasti Facebookissakin. Sen oikaisu ei ollut enää yhtä suosittu.

Heikki Luokkasen mielestä ministeri olisi kuitenkin nelivedon tarpeessa. ”Kerräystä pystyyn”, mies ehdottaa.

Liian vahva töpinä?

Talonpoika Uuraisilta vertaa blogissaan hyvinvointivaltiota töpinään eli armeijan tukitoimintoihin.

”Töpinä on armeijalle ollut aina suorastaan elintärkeä toimi, sillä töpinän tuotoksiin kuuluu myös ruokahuolto ja tietysti rätit ja lumput, joita alikersantti Hietanen Linnan Tuntemattomassa sotilaassa ylisti.

Töpinän koolla on kuitenkin rajansa. [Tasavallan presidentti] Niinistö on oikeassa siinä, että liian suuri julkinen sektori ei pidä taloutta dynaamisessa liikkeessä vaan on enemmän hyvinvoinnin tuhlaaja kuin tuottaja.”

”Hyvinvointiyhteiskunnalla on oltava kohtuullisen vahva töpinä, jotta myös huonompiosaisista ihmisistä voidaan kantaa huolta ja tuoda heille ihmisoikeuteen kuuluvaa turvaa.”

HENRIK SCHÄFER